

egen Historie og til dets Fortidsminder. Men paa den anden Side er det ganske vist, at disse Skoler gennem den Række af Aar, hvori de nu have bestaaet, ogsaa have haft tilstrækkelig Veltilgængelighed til at vise adskillige Styggefæder, og jeg skal ogsaa indrømme den ærede Landskingsmand, at det netop er en Fare, som man ikke uden al Grund maa nære Frygt for, at man ved at overse disse Styggefæder skal komme til at nære overdrevne Forestillinger om Betydningen af de omtalte Skoler og til at se dem i et altfor idealistisk Lys. De have ganske vist deres Mangler, og de have — det kan maaske til en vis Grad siges med Sandhed — særlig den Mangel, som blev fremhævet af den ærede Landskingsmand, hvad der dog efter min Formening skete i noget stærkere Udtryk, end det vel egentlig kan forsvares, i det Mindste efter det Kjendskab, som jeg har til flere af disse Skoler. Det maa nemlig vel erindres, at naar en saadan Skole sætter sig det Formaal at tilvejebringe en varm og livlig Opfattelse af Fædrelandets Historie og Stilling baade i Fortid og i Fremtid, saa undgaas ikke lettelig, hvad det ærede Medlem betegnede som en stærkt fremtrædende Partiretning. Derom vil nu Dommene og Meningerne vistnok kunne være forskellige; men til en vis Grad anser jeg det, som sagt, for at være uundgaaeligt og for at være Noget, som man ogsaa nok kan finde sig i. Men jeg vil ikke negte, at det naturligvis kan antage et saadant Omfang og gaa saa vidt i en vis Retning, at det maa anses for meget ubehøvet og at det bliver nødvendigt ikke at se bort derfra. Imidlertid vil det for Kultusministeren uden Tvivl være forbundet med særdeles Vanskelighed direkte at udøve nogen synlig Indflydelse i denne Henseende. De Bidrag, som der er Spørgsmaal om at yde til disse Skoler fra Ministeriets Side, ere jo nemlig for de enkelte Skoler ikke af nogen stor Betydning, og bortset fra dette Bidrag, staa de i Driktigt fuldstændig frit, ja, dette er jo endog netop det, der betragtes som en vigtig Del af deres egentlige Væsen, og som det, der i andre Henseender er Hovedtyngten ved dem. Det er derfor klart, at der ikke vil kunne være Tale om fra Administrationens Side at

gjennemføre nogen egentlig Kontrol med disse Skoler. Der kan kun være Spørgsmaal om, naar det i enkelte Tilfælde træder meget stærkt frem, at der følges en forkert Retning, da at tage det Tilflugt fra Statens Side, der muligvis tidligere kunde være ydet den paagældende Skole, tilbage. Men disse Tilflugt ere jo, som sagt, ikke af stor Betydning for de enkelte Skoler. Da jeg nu en Gang har faaet Ordet, tror jeg, at det vil være rigtigt, at jeg ogsaa med det Samme gjør en kort Bemærkning med Hensyn til min Stilling til nærværende Finanslovsforslag i det Hele. Jeg foranlediges jo til dels ogsaa dertil ved Ytringer fra enkelte andre Taleres Side. Disse Talere have allerede forudsat som i alt Fald muligt, hvad der virkelig er Tilfældet, at det ikke er Hensigten fra min Side at stille Ændringsforslag til det foreliggende Finanslovsforslag. Dette skyldes jo ikke den Omstændighed, at jeg skulde være tilfreds med alle de forskellige Positioner, som der findes paa Kirke- og Undervisningsministeriets Budget. Der er tværtimod endog enkelte iblandt dem, mod hvilke jeg, hvad der vistnok er ærede Medlemmer bekendt, under Forhandlingerne i det andet Thing har udtalt mig gjentagende og med stor Styrke. Der er Bestemmelser deriblandt, som jeg mener maa give al Grund til Beklagelse fra Ministerens Standpunkt. Men, som Forholdene i det Hele stille sig, har jeg dog ikke troet at burde sætte en afgjørende Modstand imod noget af disse Punkter. Ved en afgjørende Modstand forstaaer jeg en saadan, ved hvilken Ministeren er beredt paa at drive Sagen til dens yderste Konsekvens. Jeg tror, at en saadan Stilling bør være tilstede for Ministeren, naar han ved at stille Ændringsforslag her i dette Thing bestemt skal opfordre Thinget til at lade Finanslovsforslaget af den Grund gaa tilbage til det andet Thing. Foraa vidt imidlertid andre Grunde mulig skulde lade forudsætte Nødvendigheden af en Tilbagevending af Finanslovsforslaget, saa vil det derimod være en Selvfølge, at jeg vil finde mig foranlediget til ogsaa at bringe et Par af de antydede Punkter igjen frem til Overvejelse og Afstemning her for dette Thing. Det er kun denne almindelige Bemærkning, som jeg har ønsket nu